

SLOVENEK

Naročnina
za državo SHS,
do preklica:
a) po pošti mesečno Din 14
b) dostavljen na dom
mesečno 12
za inozemstvo:
mesečno Din 22
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji Din 20
v inozemstvu 40
Mesečna priloga: Vestnik SHSZ

Cene inseratov:
Enostopna petlinjska vrata malih
oglasov po Din. 1.— in Din. 1.50;
veliki oglasi nad 45 mm višine
po Din. 2.—, posilna 1.50
po Din. 3.—.
Pri večjem naročilu popust.
Izjava vsak dan izvenredno
nareditve in dneva po pravniku
ob 5. uri zjutraj.
Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; nehranirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 630 za naročnike in št. 348 za oglase,
zagreb 39.011, sarajev 7563, praška in dunaj 24.797.

Samoupravna ideja s slovanskega vidika.

Ze zadnjič smo povdarjali, da je nemogoče govoriti o jugoslovanstvu, kjer se ne stremi po jugoslovanstvu k višji vseslovanski sintezi. Ta vseslovanska sinteza seveda ne sme biti ona, ki so jo hoteli urensiti po belem carju stari slavjanofili, kajti ta je pomenila dejansko politično nadvlado Rusije, kakor pomeni našim demokratom jugoslovanstvo dejansko nadvlado srbstva »silom ali milom«. V sled tega ruskega imperialističnega vseslovanstva, oziroma njegovih metod, so se severni Slovani, pa deloma tudi južni, le še bolj med seboj odtujili in končno razdružili. Naša vseslovanska koncepcija, koje glasniki so Solovjev, Masaryk, Krek in drugi, pomeni kulturno in tudi politično skupnost slovanskih narodov ali »plemen« (če to komu bolj ugaja) na podlagi svobodne federacije po svobodnih medsebojnih dogovorih, kakor vidimo to danes med ukrajinsko in velikorusko republiko, kjer se upoštevajo vse kulturno-zgodovinske in gospodarskopolitične razlike v enaki meri kakor sličnosti in skupne potrebe. Tu ne odločajo nobene katedrske teorije, vznikle navadno v glavah jezikoslovcev, ki so navadno tudi zelo enostranske, ampak iz potreb danega časa vznikla življenska volja in samoopredelitev dotičnih narodov.

Le tisti, v komer živi k temu končnemu smotru kulturnopolitične skupnosti vseh slovanskih narodov težnja miselnost, more govoriti o jugoslovanski ideji v njenem pristnem pomenu. Kajti sicer nima to govorjenje sploh nobenega smisla. Čemu, ako ne mislimo na občeslovansko sintezo, govoriti o zedinjenju južnih »Slov«? Saj se Jugoslavlani zato imenujejo tako, ker obstajajo razen njih tudi severni Slovani. Seveda so med seboj teritorialno ločeni (čeprav še to ne v najstrožjem smislu), toda skupnost z njimi čutimo, če ne, se ne bi imenovali Slovane. Drugič pa kulturnopolitična skupnost Slovanov ne vsebuje v sebi nujno zahtevka po popolni teritorialni skupnosti. Ona je lahko na izvestnem pasu bolj rahla in celo mora biti, ker se ima ozirati na druge kulturne narode, ki živijo v tej coni. Ti narodi ni treba da bi bili nujno naši sovražniki; oni so lahko gost med nami, in v kakršnikoli obliki z nami zvezani; so lahko člani federacije, v kateri bi bili z njimi eni ali drugi severno ali jugoslovanski narodi, kajti veliko vlogo igra tukaj gospodarski moment, ki premostuje največje etnične razlike. Z eno besedo, kombinacij je tu nebroj in vsaka teoretična shema po enem samem vidiku je pogrešena. Stoji pa to, da med severnimi in južnimi Slovani ostane kulturna skupnost in da je jugoslovansko zedinjenje, ki je zaenkrat najlažje izvedljivo, le v tej višji skupnosti razumljivo.

Ravno tega bistvenega znaka pa našemu od centralistov propagiranemu »jugoslovanstvu« popolnoma manjka: ono sploh ni slovansko. Naravnost eklatanten dokaz za to je orientacija naših centralistov do Bolgarov. Jasno je namreč, da se more govoriti o potrebi čimvečje kulturnopolitične zajednice med Slovenci, Srbi in Hrvati v imenu jugoslovanstva le, ako so tu vključeni Bolgari, kajti sicer bi se moralo za skupnost SHS iznajti kakšno drugo ime in bi se ne smele prikrivati z jugoslovanskim imenom težnje, ki z njim nimajo nobene zveze. Bolgarov namreč iz jugoslovanstva in konsekvntno iz slovanstva na noben način ni mogoče izdisputirati. Glede vere, ki je pri južnih Slovanih igrala tekom cele zgodovine prvo kulturno vlogo, so Bolgari n. pr. Srbom gotovo veliko bližji nego so Srbom blizu Slovenci. Make-donci so po vsej priliki vezni člen med Srbi in Bolgari. Ljute borbe med Srbi in Bolgari pa le še bolj govore za tesne »dodirne točke« med njimi. Če pa Bolgarov z njihovim vsem slovanstvom tesno zrastlim slovanstvom niti za Slovane nimamo, potem tudi Srbi, Hrvati in Slovenci niso Slovani ali pa so morebiti Slovani ali pa »najbolj Slovani« samo Srbi, kar se je, mimogrede povedano, tudi že trdilo... Res da je bolgarski element zelo mešan s tatarskim, toda njegova

Potek pogajanj v Zagrebu.

Radikalna delegata pristala na spremembo režima in na pokrajinske avtonomije. — Pogajanja se nadaljujejo danes. — Končna odločitev pade v soboto.

VLADNO POROČILO O POGOJAJU.

Belgrad, 12. aprila. (Izv.) Danes je izjavil minister dr. Laza Marković časnikarjem sledeče:

Sinoči so odpotovali v Zagreb predsednik radikalnega kluba dr. Gjuričić in poslanec Janjić, da se kot zastopnika radikalne stranke pogajata z Radićem in da dobita za glavno sejo radikalne stranke točne podatke o stališču Radićeve stranke, da bi mogli radikalni zavzeti napram Radićevim zahtevam svoje stališče. Delegata Radićeve stranke dr. Maček in dr. Krnjević nista imela podrobnih in točnih navodil. Ona sta le naglašala potrebo sporazuma, povedati pa nista mogla nič določnega. Govorila sta v splošnem le o možnosti sporazuma, o podrobnostih pa, kako naj se izvede, nista mogla dati nobene izjave. Radikalni pa zahtevajo jasnih podatkov in pogojev za sporazum in so zato poslali v Zagreb dr. Gjuričića in Janića, da se v tem smislu razgovarjata s Hrvati in Slovenci, da bi mogli glavni odbor radikalne stranke do 14. t. m. podati radikalnemu klubu točno sliko o političnem položaju. Glavni odbor radikalne stranke in vlada sta odločena, da se pozove vse stranke na razgovore, kako bi se dal najti izhod iz sedanje politične krize. Nikola Pašić je dobil od raznih strank poročila o njihovih stališčih. Po razgovorih z delegati Radićeve stranke pa Nikola Pašić ne misli več voditi osebnih pogajanj v ostalih strankami in tudi ne z demokratii. To ga pa ne bo oviralo, da 14. t. m. na sestanku radikalnega kluba ne bi poročal o stališčih vseh strank.

Na včerajnji seji ministrskega sveta se je nadaljevala razprava o pogajanjih z Radićevimi delegati in o novih navodilih, ki sta jih dobila s seboj Gjuričić in dr. Janić za svoja pogajanja z Radićem.

Ob koncu seje je ministrski svet odobril še nekaj izrednih kreditov za ministrstvo prosvete in notranjih zadev. Sklepalo se je nadalje tudi še o nekih tekočih zadevah, tičečih se ministrstva za vere, ki pa za enkrat še niso za javnost.

IZJAVA DR. GJURIČIČA.

Zagreb, 12. aprila. (Izv.) Dr. Marko Gjuričić je pri svojem dohodu v Zagreb izjavil časnikarjem sledeče: Jaz in dr. Janić prihajava semkaj kot delegata radikalne stranke, ne v imenu vlade, da vrneva obisk, ki sta ga napravila v Belgradu delegata Radićeve stranke. Vnaprej moram reči, da se ne bo odločilo nič definitivnega. Enako kot sta prišla v Belgrad Radićeva delegata, da se informirata o možnosti sporazuma z radikalno stranko, tako tudi midva prihajava semkaj, da se porazgovorimo s predstavnikii revizionističnega bloka, da vidimo, kakšni so njegovi pogoji za sporazum. Morem vam reči, da ne obstoji še nič pozitivnega v vprašanju sporazuma. Vsi koraki z naše in s strani revizionističnega bloka so absolutno samo informativnega značaja. Ko bomo čuli, kaj hoče in pravi Radić, potem bomo o tem poročali glavnemu odboru radikalne stranke, ki se sestane 14. t. m. Kar se tiče stališča radikalne stranke, je res, da je šla v volitve z geslom: Edinstvo naroda in države in izvedba vidovdanske ustave, vendar se more politika spremeniti po razmerah. Posebnih instrukcij od naše strani nimam in se zato v Zagrebu ne bo odločilo nič definitivnega, marveč še le v Belgradu 14. t. m. na sestanku glavnega odbora radikalne stranke.

DR. MAČEK O SPORAZUMU.

Belgrad, 12. aprila. (Izv.) Današnji »Tribuna« je poslal njen zagrebski dopisnik z ozirom na seje delegatov HRSS, SLS in JMO izjavo dr. Mačka, ki je med drugim dejal: Radikalna delegata sta prišla v Zagreb in pogajanja se vrše. Mi bomo na po-

gajanjih razložili svoje stališče in zahteve, a delegata radikalne stranke stališče radikalne stranke. Upam, da se bo sporazum zelo hitro dosegel in da bodo radikalni vpoštevali razpoloženje hrvatskega naroda. Radikalni so videli, da so neresnične vesti, katere so širili naši nasprotniki in so poslali svoja delegata, da spoznajo pravo stanje. Četudi ne bi prišlo do sporazuma, bo to zelo mnogo koristilo.

KOMUNIKE O POGAJANJH.

Zagreb, 12. aprila. (Izv.) Danes dopoldne so se sestali delegati HRSS, SLS in JMO z delegatoma radikalne stranke predsednikom radik. poslanskega kluba dr. Gjuričićem in tajnikom radikalne stranke dr. Janićem. HRSS so zastopali: Stjepan Radić, dr. Maček, Predavec, dr. Krnjević in dr. Košutić; SLS: dr. Korošec, dr. Brejc, poslanec Kremžar in glavni urednik »Slovenca« Fr. Smodej; JMO: ured. »Pravde« Hamzaliya Jovanović.

Predvsem so se posvetovali med seboj zastopniki revizionističnega bloka in sklenili, da bodo pri pogajanjih z radikalno stranko kot predstavnico srbskega naroda predložili kot predpogoj za sporazum zahtevo, da radik. stranka stvarno dokaže dobro voljo za sporazum tako, da spremeni režim in pristane na pokrajinske avtonomije, a nato bi se prešlo k stvarnim pogajanjem za revizijo ustave.

Nato se je vršila konferenca med predstavnikii revizionističnega bloka in radikalnima delegatoma. Predsednik radikalnega kluba dr. Marko Gjuričić je na pogajanjih takoj poudaril, da radikalna stranka želi sporazum s Hrvati in Slovenci — muslimanov ni omenil —, vendar bi se HRSS in SLS morali ozirati na to, da je radikalna stranka šla v volitve z geslom za vidovdansko ustavo. Ko so se z obeh strani izmenjala mišljenja o položaju v državi, je izjavil tajnik radikalne stranke dr. Janić, da radikalna stranka takoj sprejme prvi dve zahtevi za sporazum (t. j. sprememba režima in pokrajinske avtonomije, op. ured.). — Dr. Janić je izrazil svoje prepričanje, da se bo sporazum dosegel.

Nato so se pogajanja prekinila in se bodo nadaljevala jutri dopoldne.

Zagreb, 12. aprila. (Izvirno.) Delegate HRSS, SLS, JMO in radikalne stranke je povabil veleindustrialec g. Prpić na obed. Popoldne se je vršila seja revizionističnega bloka.

UGODNA POROČILA IZ ZAGREBA. — MINISTRSKI SVET.

Belgrad, 12. aprila. (Izv.) Današnji dan je potekel v pričakovanju sklepov v Zagrebu. Danes je bilo čisto jasno razvidno, da je težišče položaja v Zagrebu in v tem smislu se je vodila tudi vsa politična diskusija. V Zagreb je odšel predsednik radikalnega kluba dr. Gjuričić, ki je splošno spoštovan zaradi svoje pomirljivosti, vljudnosti in svojega poštenja. V Belgradu je splošno prevladovalo danes optimistično razpoloženje in splošno se misli, da bodo pogajanja dosegla končni sporazum med Hrvati, Srbi in Slovenci. Vlada je danes dopoldne prejela iz Zagreba zelo ugodna poročila o poteku pogajanj. Takoj na to je bil sklican ministrski svet in na seji so predčitali poročila iz Zagreba.

KONFERENCA RADIKALNE STRANKE.

Belgrad, 12. aprila. (Izv.) Danes je bila dopoldne in popoldne konferenca radikalne stranke, na kateri so razpravljali o pogajanjih med radikali in revizionisti.

kultura je danes tipično slovanska, mešan so pa tudi Srbi in še kako! Kje imamo skioh čiste etnične tipe? V glavah etnologov, nikjer pa ne v življenju. Velikorusi n. pr. so po 50% Finci in vendar jih ne ločujemo od Ukrajincev, ki so morebiti najčistejši Slovani, daši v njihovih kazakih polje po dobršem delu tudi tatarska kri. Z eno besedo, kdor se lovi za vse te reči, ki spadajo v početke naše zgodovine, in zanemarija današnje kulturno oboležje vseh slovanskih narodov, kar jih je — in to oboležje je jako ostro določeno in izklesano — ta naj kar tudi še zamega sebe iz slovanstva izloči! O jugoslovanstvu je mogoče govoriti le, če so vsi, Slovenci, Hrvati, Srbi in Bolgari Jugoslavlani in kot taki Slovani, če pa niso vsi skupaj solidarno Jugoslavlani, potem ne vem o, kateremu iz teh narodov pristojna jugoslovanski in konsenkventno, slovanski karakter! Do tega absurdnega zaključka pa morajo dejansko priti naši centralistični ideologi, ker dejansko nočejo o kulturnopolitični skupnosti z Bolgari nič vedeti! In v resnici — kdor izlušči iz njihovih današnjih panegiričnih član- kov na Srbe (kar je v njih resnice, se radevolje priznava) najbistvenejši smisel, bo našel, da pravzaprav le srbstvu prisojajo pravo jugoslovanstvo, torej tudi slovanstvo. Mi pa iz povedanega sklepamo ravno nasprotno: da jugoslovanstvo naših centralistov sploh ni nič slovansko!

To se pa še jasneje vidi iz nekega drugega vidika.

Zveza vseh jugoslovanskih narodov na politično samoupravni podlagi bi ustvarila na jugu Evrope mogočen slovanski blok, ki bi segel od Drave do Varne in Soluna. Ta bi vezal zapad z vzhodom in bi bil najmočnejše orodje za udejstvitev vseslovanske zajednice. Prav pojmovan, bi ne imel nobenega imperialističnega agresivnega značaja, ampak bi bil faktor miru in lahko v najboljših in solidnih odnosih z drugimi narodi kot njega sosedi. Imel bi pa ta učinek, da bi onemogočil imperialistične težnje naših sosedov, predvsem Italije, Romunije ter deloma Grčije in Turčije, da ne govorimo o Mažarih. Kakor pa stoji stvari danes, je ravno narobe!

Srbija je v rokah ljudi, katerim gre v lastnem ozkem interesu za politično-gospodarsko nadvlado nad onimi slovanskimi narodi, ki bivajo na teritoriju, ki ga oni smatrajo za svojo interesno sfero. Kar je izven te sfere, jih ne zanima, to jasno dokazujejo njihove grožnje z amputacijo. Kajti, kako more resno pojmovati zedinjenje jugoslovanstva in konsenkventno, slovanstva, kdor računa z razdruženjem, ki je po njegovem pojmovanju v interesu srbstva? Izgovor, da Slovenci in Hrvati delajo na razdruženju, je jalov in hinavski. Kateri Slovenec teži za razdruženjem, ki bi Slovenijo izročilo v plen Italiji? Kateri Hrvat je tak kapitalni norec, da bi se prostovoljno predal zopet Madžarom? Pač pa velesrbska klika, izrabljajoč dejstvo, da bi razdruženje pomenila zopetno zaslužjenje Slovencev in Hrvatov, le-te hoče vladati po imperialističnem načinu, v smislu hegemonije osvajačca in zmagovalca, seveda ne v duhu in interesu slovanstva in jugoslovanstva, ampak v interesu svojega obogatitja in naših — sovražnikov. Če bi se pa Slovenci in Hrvati ne dali docela podrediti tem namenom, so Velesrbi pripravljeni spraviti popolnoma podse to, kar se da, ostali neprebavljivi kos pa prepustiti sosedom, naj ga prebavijo oni. Pa tudi če od tega abstrahiramo, moramo pomisliti, da en imperializem živi vedno le s pomočjo drugega, naj se potem z njim kolje in prepira ali pa pogaja in dogovarja. Zrtev takih bojev in dogovorov pa so vedno slabejši, kar jasno vidimo na zgledu primorskih Jugoslovancev. Velesrstvo podpira veleromunstvo in velegrštvo in veleitalijanstvo itd., in narobe, obmejni elementi in drobci, ob katerih se tro aspiracije »velikih konkurentov, pa so objekt medsebojnih kompenzacij in rekompencacij rivalov, naj so ti drobnejši deli Slovani ali ne; vseeno. Tako je če hoče eno slovansko plemo nad drugim gospodovati; končno vsi skupaj postanejo eksplatacijski objekt in plen tu-

jih večjih narodov. Poljska, ki je hotela pogoltniti vse svoje slovanske sosedje od baltiškega do črnega morja, je bila med tri sosedje razdeljena; eden od njih je bila slovanska Rusija. Sicer pa balkanska zgodovina nujna izi nauk. Z eno besedo, vsi separatni imperializmi slovanskih narodov so le-te pogubili in še danes stoje lepši bodočnosti Slovanov na poti; med njimi se nahaja poleg poljskega na odličnem mestu velesrbski. Zatiirajoč in zapostavljajoč druga slovanska plemena (ukrajinsko, hrvatsko, slovensko, makedonsko), ti »izmi« razdirajo slovansko zajednico, so torej ne samo neslovanski, ampak naravnost protislovanski. In če naši domači velesrbski centralisti tožijo o neslogi med nami, naj pomislijo, da je ravno njihova mentaliteta tej neslogi kriva, ker namreč ne znajo svobodno z bratom v politični in kulturni skupnosti živeti, ampak se priljujejo močnejšemu in podpirajo njegove osvajaalne nagone, kar seveda rodi nezadovoljstvo med onimi, ki si bratsko slovansko zajednico predstavljajo drugače. In povsod je tako med Slovani bilo: oni so se razdruževali ali so bili nujno razdruženi, ker so se sami med seboj zatirali. In če naši srbofilski centralisti venomer kažejo na zgled velike Nemčije, potem jim moramo pač reči, da naj si ravno oni Nemce za zgled vzamejo. Nemci so namreč en narod in država ravno zato, ker znajo v bratski, na enakopravnosti raznih svojih federiranih sestavnih elementov sloneči vzajemnosti med seboj svobodno živeti; če bi se pa bili njihovi državniki ravnali po zgledu Pribečevića, bi Nemčije nikoli ne bilo! Danes pa velja to še veliko bolj, in tudi polj-

ska republika, kjer je razmerje med poljskimi in nepoljskimi Slovani 60 : 40, ne bo dolgo velika, če ne najdejo Poljaki pravega odnosa do Ukrajincev in Belorusov.

Torej, ravno slovanski interesi govorijo za veliko jugoslovansko državo na podlagi samoupravne svobode jugoslovanskih narodov, in kolikor pridejo v poštev Bolgari, celo na podlagi federacije, oziroma konfederacije. Centralisti so seveda že zapeli pesmico o »nesposobnosti« južnih Slovanov za konfederacijo in federacijo. Mi pa nato pravimo: če Jugoslovani niso za kaj takega sposobni, ampak so sposobni le za to, da drug drugega za vrat tiščijo, potem sploh k ničemu niso sposobni. Dajte Hrvatom centralno kaso, vse bajonete in kanone, pa bodo ravnotako »mojstrsko« lahko upravljali državo kakor jo danes ljudje velesrbske mentalitete. Če kaj boljšega ne znamo, potem sploh med civilizirane narode 20. stoletja ne spadamo. Med Slovani je spriči njihovega visoko razvitega individualizma kakršnakoli zajednica mogoča le na samoupravni podlagi; pri Slovanih je centralizem vedno istoveten z zatiranjem in favoriziranjem enih na škodo drugih. Če bi Aleksander I. Poljakom pustil samoupravo ter ne poslušal centralističnega norca in lopova Arakčejeva, bi bila vsa Poljska združena pod ruskim žezlom in bi danes ž njo tvorila konfederativno državno enoto; pa tudi ukrajinsko vprašanje bi bilo rešeno.

Dovolj zgledov. Dajte besedo slovanskemu delovnemu kmet-skemu ljudstvu, v katerem živi ideja zadržne bratske skupnosti in svobodna jugoslovanska zajednica bo ustvarjena! Dotlej pa bo vse naše jugoslovansko besedičenje res golo besedičenje brez vsebine.

da bo njegova smrt vplivala na to, da republikanci spremene svoje držanje. Govori se, da so De Valera in ostali člani republikanskega vodstva naklonjeni sporazumu in je zato upanje, da bo prišlo do miru med ustaši in vlado.

MONARHISTIČNA PROPAGANDA NA OGRSKEM.

Budimpešta, 12. aprila. (Izv.) V današnji seji narodne skupščine je poslanec Sakaš interpeliral vlado z avtoritativno agitacijo, ki smatra v protivnosti z zakonom Otona za ogrskega kralja. Ministrski predsednik Bethlen je odgovoril, da bo vlada proti nezakoniti agitaciji v vsakem konkretnem slučaju energično postopala.

PROTIKOMUNISTIČNI PROCES V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 12. aprila. (Izv.) Danes se je začela razprava proti Ernestu Singerju in 66 tovarišem zaradi komunistične propagande.

STAVKA V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 12. aprila. (Izv.) Stavki delavstva v državnih obratih so se danes priključili tudi delavci v klavnicah in v pekarijah. Tudi delavci v elektrarnah štrajkajo. Policija je prišla nad 100 delavcev in jih odvedla v zapore.

Budimpešta, 12. aprila. (Izv.) Štrajk magistratnih delavcev se je razširil, ker so ustavili delo tudi delavci pri aprovizaciji.

INCIDENT MED RUSIJO IN TURČIJO.

Pariz, 12. aprila. (Izv.) Iz Carigrada poročajo, da je poslanik ruske sovjetske vlade v Angori Aralov, o katerem so se pred kratkim širile netočne vesti, da je umrl, odpotoval v Moskvo. Na banketu, ki ga je priredil pred svojim odhodom, je imel govor, v katerem je slavil turško-rusko prijateljstvo. Kljub vsem uradnim manifestacijam medsebojnega bratstva so se pa rusko-turški odnosi zadnje dni poslabšali radi incidenta, ki se je pripetil z nekim turškim parnikom. Ko je pretekli teden ta parnik hotel odpluti iz Batuma v Trapezunt, sovjetske oblasti niso hotele vidirati potnih listov za posadko. Turška vlada je odločila, da se, dokler se ta zadeva ne razčisti, ruske ladje ne smejo puščati v turške luke.

PETROGRAJSKI METROPOLIT UMORJEN.

London, 12. aprila. (Izv.) »Daily Telegraph« javlja, da je bil metropolit v Petrogradu Benjamin, o katerem že dolgo časa ni bilo mogoče izvedeti, kje da se nahaja, od boljševiške vlade obsojen na smrt in umorjen.

SOVJETSKE ČETE ZASEDLE VLADIVOSTOK.

Pariz, 12. aprila. (Izv.) »Petit Journal« javlja, da so sovjetske čete zasedle Vladivostok.

Politične vesti.

⊕ Odgovor »Slovenskega Naroda« na naš poziv, naj njegovi gospodarji možato povedo, kdo izmed nas da je veleizdajalec, je vreden tega lista. Nič ne pove, še umika se, zraven pa vnovič sumnič, ne da bi povedal eno samo dejstvo. Mesto tega govori o vsem mogočem drugem, za kar ga nismo vprašali. »V kolikor izreka SLS avtonomizem, ni veleizdajalska, v kolikor pa že pet let obdeluje narodovo čustvo s svojim demagoškim tiskom proti Beogradu, državi in nacionalnemu edinstvu, je veleizdajalska.« Če ni ta odgovor dokaz strikavega bebstva, potem ne vemo več, kaj da naj je še bebstvo na svetu. SLS izreka avtonomizem; v toliko ni veleizdajalska — SLS pa, izpovedujoč avtonomizem in boreč se zanj, dela proti Beogradu, državi in nacionalnemu edinstvu; torej je veleizdajalska — tako argumentira list, ki hoče zastopati cvet slovenske inteligence. Obenem pa v isti številki poroča, da minister pravde, dr. Lazar Marković, smatra Srbe in Hrvate za dva različna naroda z lastno narodno individualnostjo. Iz tega po »Narodov« logiki sledi, da je Lazar Marković največji veleizdajalec, ker se s tem izreka vendar proti narodnemu edinstvu! Vendar pa je treba upoštevati to, da »Narod« v svoji senilnosti ne loči med narodnim edinstvom in državnim edinstvom; odtod njegove logične napake. On n. pr. ne razume, da je Kanadec Kanadec, a vendar član enega samega velikega britanskega svetovnega imperija. To so za »Narod« previsoke reči. On ne more biti dober Slovenec in obenem dober državljani na enaki stopnji politične ravnopravnosti in samoupravnosti kakor Hrvat in Srb; postati mora preje Srb, oziroma se pustiti dobro obdelati po hrbtu in uniformirati, šele potem se zanj začne pravi državljani. Ali je potem sploh vredno se z ljudmi takih bizantinsko-nazadnjaških nazorov prerekati? Moramo pa vendarle omeniti kako »Slovenski Narod« pri tej priliki zagovarja svoj svoječasi »kulturni boj«. Pravi namreč, da se je takrat boril »za svobodo raznolike, samo od lastne vesti izbrane in po načelih resnice, dobrote in lepote uravnane duševnosti!« Mož, ki je to napisal, se je gotovo samemu sebi smejal.

Pa pustimo to in vprašajmo: Zakaj pa se danes »Narod« ne bori več za »raznoliko samo od svobodne vesti izbrano duševnost«? Zakaj nas sili v enoliko na gaženju vsake svobode slonečo centralistično obliko duševnosti? Zakaj vsiljuje svojo misel o državnosti drugim in jim hoče z bajoneti ter grožnjami z visilicami oktroirati svojo duševnost?... Slabo ste odgovorili, gospodje, in z bogastvom idej se res ne morete ponašati.

⊕ Pravi Jugoslovani. Pod tem naslovom prinaša bolgarski list »Nezavisima Makedonija« članek o srbsko-hrvatskem sporu in prvi med drugim: »Tudi mi se strinjamo s tem, da Jugoslavija bodi zvezna država, v kateri bi bila zajamčena avtonomija pokrajin. V tako Jugoslavijo (zvezno državo) bi mogla vstopiti tudi Bolgarija te bi se na ta način ustanovila velika država na Balkanu, ki bi bila uvaževana in upoštevana povsod. V njej bi Makedonija kot posebna enota, v kateri so poleg Bolgarov tudi drugi neslovanski živili (Turki, Albanci, Kuovlahi, Židje itd.) našla svoje pravo in svobodo zajamčeno. Taka zvezna država bi se potem lahko razširila na splošno balkansko federacijo. Ali pa so sposobni srbski krmari države, da se navdahnajo s praviimi interesi svojega izmučenega naroda?« — Tako piše list, ki je v skrajni opoziciji proti sedanjim bolgarski vladi. Isto pravo jugoslovansko idejo zastopa tudi Stambolijskijeva vlada in žnjo ogromna večina bolgarskega naroda. Kdo je torej proti državi: ali »beogradska porodica«, ki s svojim neugnanim centralizmom goni državo v razpad, ali decentralisti, ki pospešujejo razširjenje državnih meja v območju treh morij? Na to vprašanje čitatelji lahko najdejo odgovor. Jugoslavija Srbov, Bolgarov, Hrvatov in Slovencev na avtonomistični podlagi je strah in trepet naših narodnih in državnih sovražnikov, dočim je centralistična Velika Srbija veselje tujih nam sosedov, ki so neprijazno razpoloženi napram naši državi.

⊕ »Times« o naših in balkanskih notranjih razmerah. Največji in najresnejši angleški list, »Times«, objavlja članek, ki se peča z notranjim vrenjem, katero se opaža v vseh balkanskih državah. Glede Jugoslavije podaja člankar sliko, ki točno odgovarja dejanskemu položaju. Državo vlada, piše »Times«, z birokratskimi in balkanskimi metodami neka vrsta oligarhije. Po zadnjih volitvah se je brezno med centralisti in federalisti, za katerimi stoje ljudske mase, le še bolj odprlo. Sploh se celo vprašanje konstituiranja te države nahaja v stadiju vrenja. List se bavi potem z notranjimi razmerami v Bolgariji in Romuniji. V Romuniji je položaj popolnoma analogen našemu. Angleški list sodi, da morajo zavezniki temu stanju posvečati tem večjo pozornost, čimbolj so danes v vseh vprašanjih evropske politike med seboj needini. — Sploh so Angleži o naših razmerah zelo točno in prav informirani, kar se o francoskem časopisu žal nikakor ne more reči.

Iz zunanje politike.

⊕ Kongres italijanske ljudske stranke v Turinu. Dne 12. t. m. se je v Turinu otvoril kongres italijanske ljudske stranke. Nasprotniki so skušali skaliti vodo z vsemi mogočimi vestmi o gotovem razdoru v ljudski stranki, o odstopu don Sturza itd. Toda sodeč po izjavah na polarski strani, so vse te vesti le pobožne želje fašistov in drugih sovražnikov krščanske ljudske misli in bo turinski kongres sijajna manifestacija strankine moči in solidarnosti. Pri vsem tem pa seveda ni dvoma, da so v tako veliki stranki o raznih dnevnih vprašanjih mnenja različna, toda v imenu temeljnih načel in zvestobe do stranke se bodo duhovi nedvomno zopet pobotali in zedinili za nadaljnje delo. Don Sturzo pa bo dobil zaupnico, ki bo tem velečastnejša, čimbolj mu nasprotniki prorokujejo poraz.

⊕ Blaznost italijanskega fašizma. Novi rimski fašistovski časopis »Impero« piše v uvodniku svoje prve številke: »Med znaki človeške psihe najdemo neodoljivi vojni nagon, ostro in neizkorenljivo razliko med ljudmi, ki so rojeni za gospodovanje in onimi, ki so rojeni za pokorščino. Evo — to so neomajni temelji za Impero Italiano. Ker je že usoda določila nekatere narode za gospodovanje, druge za hlapčevanje, ni pač ničče vrednejši za ukazovanje kakor italijanski narod, najženialnejše in najnadarjennejše ljudstvo sveta. Ker usoda določa, da morajo biti vojne, morajo biti višje stoječi narodi pripravljeni, da s svojo premočjo onemogočijo vsako zlorabo. Ukaz mora biti pridržan tistemu, ki je za ukazovanje rojen. Ako kličemo Imperium, delamo to zato, ker s tem izpolnjujemo našo predhodniško poslanstvo. Benito Mussolini je voditelj nove generacije. On stoji pred nami z najjasnejšimi in najmočnejšimi plemenskimi znaki. Mi sanjamo, hočemo in pripravljamo novo dobo rimskega gospodstva; Rim bodi glava sveta!« — S podobnim evangelijem o germanskem svetovnem gospodstvu je napihnil Nemce Nietzsche. Kakor vemo, je Nietzsche končal v blaznici, nemški narod pa v porazni politič-

Demokrati izollrani.

Belgrad, 12. aprila. (Izv.) Demokratski klub je imel danes svojo prvo sejo v novi sezoni, na kateri pa ni sklenil nič pozitivnega o svoji bodoči politični taktiki. To bi bilo tudi odveč, ker je že danes jasno, da nobeni sklepi demokratskega kluba ne morejo več vplivati na nadaljni razvoj današnje politične krize in da demokrati pri reševanju krize ne pridejo več v poštev. Zato vlada v krogih Svetozarja Pribečevića veliko nezadovoljstvo združeno s silno jezo na skupino Radiča, Korošca in Spaha. To nezadovoljstvo se je pokazalo tudi na današnji seji kluba, na katero je prišlo okoli 43 poslancev, ki so se vpisali v klubovo knjigo, se nekaj malega razgovarjali in potem so se razšli. Prihodnja seja demokratskega kluba bo v soboto.

DR. DRINKOVIĆ.

Belgrad, 12. aprila. (Izv.) Semkaj je danes prišel dr. Drinković. On se še ni odločil, kakšno politiko bo vodil, gotovo pa je, da bo podpiral revizioniste.

ZAPRISEGA PREDSEDNIKOV UPRAVNIH SODIŠČ.

Belgrad, 12. aprila. (Izv.) Danes so na poziv ministra za pravosodje dr. Laze Markovića predsedniki upravnih sodišč dr. Vertačnik, Milovoje Simić, Celzjo Cavaglieri, dr. Barić iz Dubrovnika in Janković iz Sarajeva bili zaprišeženi.

Pogajanja z Italijo.

Belgrad, 12. aprila. (Izv.) V ministstvu vnanjih zadev so se danes nadaljevale konference glede nadaljnjih pogajanj z Italijo. Naš poslanik v Rimu g. Antonijević je obiskal Pašiča in mu poročal o položaju.

Zbližanje Poljske in češko-slovaške.

Praga, 12. aprila. (Izv.) »Česke Slovo« objavlja razgovor z zunanjim ministrom dr. Benešom, v katerem ta zagovarja potrebo zblizanja Poljske in češko-slovaške z ozirom na položaj v Rusiji. Dr. Beneš pravi, da je rusko vprašanje izgubilo svoje politično obiležje in dobilo ekonomski značaj. Bodočnost Rusije zavisi od rešitve ekonomskih problemov v notrajnosti.

REKONSTRUKCIJA POLJSKEGA KABINETA.

Varšava, 12. aprila. (Izv.) Predsednik republike Wojciechowski je pričel akcijo za rekonstrukcijo kabineta ter je povabil na razgovor voditelje desnice in leve. Ministrski predsednik Sikorsky in voditelj ljudske stranke Witos sta se izjavila za ustanovitev močne večine v sejmju (skupščini). Narodni demokrati zahtevajo, da se morajo narodne manjšine (Ukrajinci, Nemci, Belorusi in Židje) izključiti iz koalicije.

LETALSKA KONVENCIJA MED ČESKO IN FRANCIJO.

Pariz, 12. aprila. (Izv.) Med Francijo in češko-slovaško je bila danes podpisana posebna letalska konvencija. Namen te konvencije je preprečiti vpliv nemške letalske industrije na Češkem.

STAVKA NA ČESKEM.

Praga, 12. aprila. (Izv.) Položaj kemične industrije na Češkem je valed štrajkov,

vedno težavnejši. Štrajkujočim delavcem v velikih tovarnah so se pridružili tudi delavci v malih tovarnah na severnem Češkem.

SANACIJA AVSTRIJE.

Dunaj, 12. aprila. (Izv.) Generalni komisar društva narodov dr. Zimmermann, zunanji minister dr. Grünberger in finančni minister dr. Kienbock so odpotovali v Ženevo. Dne 14. t. m. se tam sestane kontrolni odbor držav, ki jamčijo za avstrijsko posojilo, dne 16. t. m. bo pa seja sveta društva narodov. Dr. Zimmermann in avstrijska ministra bodo predložili poročilo o akciji sanacije.

Praga, 12. aprila. (Izv.) Generalni ravnatelj dr. Roth je danes odpotoval v Švico, da se udeleži kot češki zastopnik pogajanj za posojilo Avstriji pri Društvu narodov.

ŠTRAJK RUDARJEV NA ZG. ŠTALJSKEM.

Graec, 12. aprila. (Izv.) Zveza lastnikov štajerskih rudnikov je sklenila odgovoriti na ultimativne zahteve štrajkujočega delavstva z odpustom. Zveza se sploh ne bo pogajala, ako štrajk takoj ne preneha. Po končanem štrajku hoče nastaviti le toliko delavcev, kolikor dovoljuje položaj.

Burna seja angleškega parlamenta.

London, 12. aprila. (Izv.) Finančni minister Baldwin je danes v spodnji zbornici ponovil vladni predlog, ki na zadnji seji zbornice slučajno ni dobil večine. Govornik delavske stranke Macdonald je zahteval, naj vlada svoj večerajnji parlamentarni poraz prizna. Vladna stranka se tej zahtevi ni uklonila. Zato je prišlo med zastopniki vlade in opozicijo do ostrega prerekanja in do dejanskih spopadov, tako da je moral zbornični predsednik sejo za 1 uro prekiniti. Zastopniki delavske stranke so začeli peti delavsko himno. Ko se je seja zopet nadaljevala, je Macdonald ponovno vprašal, ali vlada vzdrži svoj predlog. Pri glasovanju je dobila vlada večino 87 glasov.

London, 12. aprila. (Izv.) Po končani seji spodnje zbornice je prišlo med zastopniki vlade in nekaterimi poslanci delavske stranke do dejanskih spopadov, ker se je bila raznesla govorica, da so bili že prej nekateri člani delavske stranke od vladnih zastopnikov napadeni in tepeni. Zadevo so poravnali tako, da so vsi poslanci odšli iz zbornice.

POL MILIJONA DELAVCEV IZPRITIH.

London, 12. aprila. (Izv.) Pogajanja s stavbinskimi delavci niso imela uspeha. Zato so podjetniki sklenili, da izpro nad pol milijona stavbinskih delavcev.

LIAN LYNCH.

London, 12. aprila. (Izv.) Uradno poročilo o zajetju vrhovnega voditelja irskih republikancev Liana Lyncha se glasi: Včeraj je bil med vojnimi operacijami južno od Chemela ujet vodja ustašev. Bil je v boju težko ranjen in tako se ga je posrečilo ujeti. Lynch je bil najodločnejši in najboljši organizator republikanskega odpora po smrti Erskina Childersa. Bil je najboljši prijatelj in pomočnik De Valere v prvih letih borbe. Pozneje je nastopil proti taktiki De Valere, češ da je neodločna. Lynch je bil pravzaprav diktator republikancev. Vodil je vso ustaško akcijo. Bil je nadarjen, odločen in spreten vojskovodja. Ni izključeno,

ni in gospodarski katastrofi. Ali hočejo iti Italijani isto pot?

* Interpelacija o vstaji na Romunskem je bila vložena v angleški nižji zbornici. Državni podtajnik Mac Neill je izjavil, da o tem nima nobenih uradnih poročil. Interpelacija je dokaz, kako Angleži skrbijo za razvoj stvari na Balkanu in je tudi mig za balkanske državnike.

* Projekt Chester je bil sprejet od angorske skupščine. Ta projekt podeljuje velike koncesije ameriškemu bančnemu koncernu v svrhu gospodarske obnove Turčije. S tem so zelo udarjeni Francozi.

* Volitve za kortese so razpisane v Spaniji, in sicer se bodo vršile dne 29. apr. za poslansko zbornico, 13. maja pa za senat. Kortesi se sestanejo 23. maja.

* Veliki nemiri v Litvi. V Memlu vlada generalni štrajk, ki so ga baje provocirali Nemci, ki so nasprotniki litovske vlade. Štrajk je združen z nemiri, ki jih litovska vlada kroti s kavalerijo. Tudi v Kovnu vre. Po deželi vlada veliko nezadovoljstvo zaradi neznosne draginje. Vrh tega se vlada nahaja v stanju demisijske.

* Smrtno kazen predlaga drž. pravnik za patriarha Tihona, ki se postavi te dni pred revolucijski tribunal v Moskvi. — V Rusiji nekaj vre, ker se pričakuje sprememba ustave, ki jo ima skleniti kongres ruske boljševiške stranke 12. aprila. Na tem kongresu bosta trčili skupaj zmerne struja Ljeningovcev, ki hoče, da se vodstvo tehničnih podjetij poveri strokovnjakom brez ozira na strankarsko mišljenje in da se pride nasproti kmetom, ter levičarska struja Buharina. Gotovo je, da zmagajo Ljeningovci. Sicer se govori, da bi utegnil nastati razkol in da sovjeti stoji pred padcem; vendar pa so te nade veliko preuranjene. Da so pa sovjeti postali zadnji čas zelo nervozni, priča ravno njihova protiverska gonja.

* Enotno fronto zaveznikov hočejo zopet vpostaviti, da se reparacijsko vprašanje vendar enkrat reši. Baje bo Bonar Law podal v nižji zbornici tozadevno izjavo. Ne ve se pa še, kakšen načrt imajo tozadevno zavezniki in kdaj se vodilni državniki Anglije, Francije, Italije in Belgije zopet sestanejo, da spravijo to zadevo z mrtve točke, na kateri se danes nahaja.

Dnevne novice.

— Draginski doklade dušnih pastirjev. Vsi dušni pastirji, ki še niso predložili knjigovodstvu finančne delegacije pri pokrajinski upravi v Ljubljani svojih prijav, se prosijo, naj to nemudoma storo. Tudi tisti, ki ne bodo deležni draginskih dokladov, naj prijave predložijo ali pa vsaj naznani, da jih ne bodo predložili. Če se ne oglase, mora knjigovodstvo čakati na njih prijave in zato ne more izplačati nikomur draginskih dokladov. Tako so zamudniki krivi, da tudi najbolj potrebni ne morejo prejeti svojih zneskov. Zamudnikov je danes še 140.

— Umrli je 12. t. m. na Raki v pokojeni kaplan g. Janez Florjančič. Pokojni je bil rojen 1874. pri Sv. Katarini. V mašnika je bil posvečen leta 1899. Naj v miru počiva!

— Popolnoma točno! Istočasno je zavzel iz Belgrada oster veter, debata o amputaciji, pretnja z zaščitnim zakonom in obnovo radikalno-demokratske koalicije je ugodno uplivala na federaliste. Postali so ne samo pomirljivejši, temveč tudi bojazljivi, kar smo predvidevali. Tako stoji zapisano v uvodniku včerajšnjega »Naroda«. — To je popolnoma točno. Dodati je pa treba tem ugotovitvam še eno, namreč, da smo se najbolj ustrašili »Naroda«. Ta nam je res šel na živce, ne pa amputacija.

— Nova medicinska špecialiteta. »Narod« je odkril svetu novo bolezen. Včeraj je ugotovil, da ima »Slovenec« moralno skvarjena prsa. Sedaj mu manjka še kriv hrbet, pa bo »Narod« kmalu enak.

— Gospod Pucelj v Belgradu. Te dni je dopotoval gospod Pucelj v Belgrad. V političnih krogih trdijo, da so ga kot izrujenega in spretnega mesarja poklicali v Belgrad na razgovor zaradi amputacije Hrvatske in Slovenije.

— Važna razsodba. Najvišje sodišče pri »Slov. Narod« je izreklo, da »v kolikor SLS izreka avtonomizem, ni veleizdajalska«. — Še je pravica na svetu.

— Izdatna pomoč. Na branik jugoslovanskega državnega in narodnega edinstva se je postavil »Slov. Narod«. Država je sedaj lahko mirna — fest schläft und treu die Wacht der Drei.

— Vse nlevo! Kaj nam je avtonomistična ideja? Ničevol! Kaj nam je centralistična ideja? Ničevol! Kaj nam je federalistična ideja? Ničevol! Kaj nam je geslo o treh in enem narodu? Ničevol! Samo da ostane država, v državi pa na vladi belgrajska porodica in demokratski »naprednjaki«, s katerih pomočjo bomo topli klerikalci v Sloveniji, tako modruje včerajšnji »Narod« in se veseli, kako bodo klerikalci še trpeli, kadar bo »Narod« vzdignil nad nje svoj »bič«.

— Novi tisočdinarski bankovci so »Narodu« silno všeč. Zagrebški »Hrvat« sicer pravi, da so novi bankovci v umetniškem

oziru prava umazanija, ampak »Narod« so vendarle silno všeč in sicer zaradi tega, ker je na njih naslikan sv. Jurij, ki zmagaja prebada s sulico. Seveda klerikalnega, ker drugačnih zmagajev »Narod« sploh ne pozna. Klerikalnega zmagaja videti, in še celo zabodena, je pa za »Narod« največje veselje.

— Izpolnitev dosedanjih amnestij. Izšel je kraljevi ukaz z dne 28. marca t. l., s katerim se odpustajo osebam, ki so bile obsojene zaradi kaznivih dejanj, izvršenih v zvezi z narodnim gibanjem v l. 1918/19., a kasneje pomiloščene, vse škodljive pravne posledice.

— Stolic za statistiko so ustanovili na belgrajskem vseučilišču. Za profesorja iz tega predmeta je imenovan dr. Dušan Plančič.

— Kako češkoslovaška vlada ščiti konsumente. Češkoslovaško ministrstvo za prehrano je izdalo odlok, v katerem opozarja, da se cene sladkorju v nadrobni prodaji pod nobenim pogojem ne smejo zvišati, ker cene, ki jih zahtevajo sladkorne tovarne, nikakor niso dopustne. Vsako zvišanje sladkornih cen naj se nemudoma naznani oduševnim oblastem. — Kdaj je naša vlada pokazala tako skrb za konsumente? Pri nas je sladkor sedaj zopet nad sto kilogram in je postal to zlasti v družinah z mnogimi otroci nezmagljiv izdelek.

— Literarna zaostanost kamniškega »Jutrovega« poročevalca o Revizorju. Ko je član »Odra Krakovo-Trnovo« ob priliki gostovanja v Kamniku doslovno govoril one Gogoljeve besede v vlogi poglavarja v prevodu dr. Ivana Prijatelja (5. dejanje, stran 118): »Čemu se smejete? Nad seboj se smejete! Eh, vi! Jaz bi dal vsem tem mazačem papirja! U, peresni praskači, prokleti liberalci, hudičevi seme! V culo bi vas povezal vse skupaj —« je ta tekst tako razburil jutrovega dopisnika, da se znaša nad surovostjo »klerikalcev«. Moč naj se pouči najprej o misli te svetovne igre, prečita besede, kot so tiskane, pa naj dolži potem Gogolja in Prijatelja in ljubljansko intendanco in vse svetovne odre klerikalizma in surovosti, da se mu bodo smejali tudi vrabci iz Jutrove dežele.

— Jereńice. Dramski odsek kat. del. društva ponavlja Martina Krpana, dramatično pripovedko v 5. dejanjih v nedeljo 15. aprila t. l. ob 8 popoldne in ob 8. zvečer in kat. delavskem domu. Vstopnice v predprodaji v nedeljo od 9. do 12. popoldne.

— Požar v Podnartu. Na postaji Podnart so iskre lokomotive zažgale seno, naloženo na vagonu, stoječem na stranskem tiru. Požrtvovalnemu delu železničarjev se je posrečilo, da je zgorelo le seno in ne tudi železniški voz. Po požaru uničeno seno so cenili na 90.000 kron.

— Služba pomožnega sluga je razpisana pri Gradbeni direkciji v Ljubljani, Turjaški trg 1. Interesenti se opozarjajo na tozadevni razpis v uradnem listu pokrajinske uprave za Slovenijo z dne 10. aprila 1923 št. 34.

— Osebnostne novice s pošte. Imenovani so: za uradnika VI. razr. uradnik VII. razr. Jožef Turk pri pošti Ljubljana 2, za poštarja VI. razr. začasni poštar II. razr. Ivan Lednik v Celju, za začasne poštarje ozir. poštarice I. razr. poštarji ozir. poštarice II. razr.: Alojzija Uršičeva, Dana Ulepičeva, Marija Ostankova, Marija Mrakova, Elizabeta Zadoškovna, Olga Sitarjeva, Marica Kunstova, Gira Nigl, Marija Lešnjakova, Natalija Križljerjeva, Angela Mrakova, Kristina Burjeva, Angela Klemenčičeva, Iva Košičkova, Ana Burgerjeva, Mara Mohorčičeva, Olga Semčeva, Terezija Golobova, Leonija Lampičeva, Marija Štrukljeva, Jožica Uraničeva, Anica Vernikova, Vida Ušeničnikova, Frančiška Oblakova, Vlasta Trstenjakova, Marija Trepičnikova, Antonija Crnčarjeva, Mara Zorova, Iva Bezljajeva, Berta Okornova, Albina Thalerjeva, Hedvika Kočvarjeva, Emilija Kettnerjeva, Ljudmila Povšetova, Marija Porentova, Meta Gostinčarjeva, Ivana Vindišarjeva, Marija Grimsova, Marija Muličeva, Ana Dolenšekova, Vida Trefaltova, Ivana Peterneljeva, Marija Klakerjeva, Marija Levstikova, Iva Krajčeva, Natalija Zemljakova, Zofija Poljančeva, Mara Kocjančičeva, Ivan Alič, Adolf Pipan, Josip Filipič, Gabriela Lešnjakova, Pavel Kandus, Leopold Širnik, Ivan Gorečan, Franc Znidarič, Iv. Rojnik, Valter Sume, Miroslav Belina, Ivan Kuntarič, Alojzij Bizjak, Ana Pezdričeva, Alojzija Zinkovič, Franc Kristan, Jožef Rupnik, Tončka Cvarjeva, Ana Vatovčeva, Jožef Kamenšek, Anica Kosijeva, Mara Kovačičeva, Edita Šimenčeva, Malka Feldinova, Marija Kališnikova, Marija Praznikova, Milan Rueh, Iva Erženova, Jožica Glažarjeva, Mara Lortijeva, Marija Kosova, Marija Wagnerjeva, Ant. Sitar, Daniela Sitalovnikova, Mara Peterneljeva, Hermina Otrinova, Angela Bernikova, Marija Semenova, Eliza Hrovatova, Vera Plechanova, Marija Havičkova, Julija Albrechtova, Ela Killerjeva, Zora Jeršotova, Hedvika Legatova, Iva Gradova, Viktorija Pertoutova, Marica Petričeva, Ina Puppisova, Olga Ropotarjeva, Mara Podgornikova, Iv. Babšek, Mihaela Vidoljeva, Ljudmila Kržišnikova, Silvo Kavčič, Fr. Kranjc, Jožef Puntar in Miroslav Kališ.

— Mesarski štrajk v Zagrebu. Zagrebški mestni upraviteljski urad je te dni znižal cene mesa, ob enem pa uvedel nad mestnicami strogo nadzorstvo. Mesarji — izvzemši teletinarje — so nato začeli štrajkati, češ, da po takih cenah ne morejo prodajati mesa. Zahtevajo, da se jim dovolijo cene zvišati. Mestna uprava je jo zahtevala odbila in otvorila poleg dosedanje še tri druge svoje mesnice. Mesarjem groze z novimi odredbami.

— Črne koze v Zagrebu. V Zagrebu in njegovih okolici so se pripetili štirje novi slučajji črnih

koz. Javno brezplačno cepljenje proti osepnicam se vrši v Zagrebu na štirih mestih.

— Predzen rop v Novem Sadu. 10. t. m. zvečer sta prišla v stanovanje veletrgovca Antunovića dva mlada moška in sta rekla, da sta prišla pogledat elektroštevce. Nič hudega sluteča trgovčeva žena ju je odvedla v sobo. Tu sta jo moška nenadoma zgrabila, ji zamašila usta in zahtevala ključ od blagajne. Gospa jima je v smrtnem strahu ključ izročila in roparja sta vzela iz blagajne več stotisoč dinarjev in pobeignila.

— Tatvina. Frančiški Šurk z Brezovice je bilo ukradenih več stvari v vrednosti 3980 K.

— Čevlje kupujte od domačih tovarnih tvrdke Peter Kozina z znakom Peko, ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na debelo in drobno Ljubljana, Breg št. 20, ter Aleksandrova cesta št. 1. 3322

Primorske novice.

p Fašizem na Goriškem. Minolo nedeljo se je v Vidmu vršil pokrajinski kongres furlanskih fašistov. Udeležili so se ga tudi zastopniki slovenskega fašizma iz Gorice, Ločnika, Podgore, Renč, Bilj, Mirna, Prvačine, Šturij, Ajdovščine, Dornberga, Rihemberga, Števerjana, Kojškega, Podsaobotina, Cerovega, Tolmina, Kobariča, Podbrda, Idrije in Kanala. Komisar za fašizem na Furlanskem odvetnik Pisenti je v svojem govoru ponavljal znana fašistična gesla, napadal don Sturzo in njegovo stranko v Furlaniji in naglašal naloge fašizma med drugorodci. Vsaka fašistovska vstopnica, je rekel Pisenti, ki se odda na meji, vsaka beseda Dantejevega jezika, ki se izvleče iz ust tujerodca v svrhu asimilacije, pomeni pridobitev za italijansko domovino. Kako je bilo ob teh besedah pri srcu slovenskim fašistom?

p Nesreči na železnici. V svetoivanskem železniškem predoru v Trstu je 11. t. m. skočil s tira voziček, na katerem so se peljali trije železničarji. Vsi trije so odleteli z vozička s tako silo, da je ostal eden — čuvaj Lovro Kolenc — na mestu mrtve, telegrafist Furjan pa je bil težko poškodovan. — Na južnem kolodvoru v Trstu je prišel med odbijače železničar Boecolo, ki so ga težko poškodovane ga prepeljali v bolnišnico.

Koroške novice.

k Goljuft v Orni. V Javorju, občina Orna pri Prevaljah so hodili 3 moške, kateri so pripovedovali, da so pogoreli iz Petrovč pri Celju, kjer naj bi bile pogorele petindvajsetim posestnikom hiše. Drugod so pa rekli, da so iz Brežice in da jim je vse odnesla voda. Nabrali so nad 100 kg žita, ki so ga nato prodali. Kmetom so kazali zamazan papir z nečitljivo pisavo in z natisom žiga in so rekli, da je to pooblastilo za pobiranje mlodarov. Nastopali so oblastno in zahtevali dobre jedi in 20 kg pšenice. Tudi v moziški okolici je nekaj dni prej na podoben način pobiralo mlodare (žito in denar) šest goljufov. Postopači so 20 do 25 let stari mladeniči; bili so snažno obeljeni in je nosil vsaki vrečo in nahrbtnik.

Štajerske novice.

š Griže pri Celju. G. kaplan Vladimir Cepuder je nevarno obolel. Priporoča se č. sobratom v molitev.

š Velik shod železničarjev se je vršil včeraj v Mariboru. Ker je bilo število zborovalcev nepredvideno veliko, se je moral namesto v dvorani »Gambrina«, vršiti na vrtu. Shoda so se udeležili tudi državni zastavljenci. Vseh je bilo okoli 2000. Shod je otvoril železničar Lajh, za predsednika pa je bil izvoljen vlakovodja Puh. Govoril je narodni poslanec Zebot, ki je ob velikanskem navdušenju množice poudarjal kot glavno točko programa SLS avtonomijo Slovenije. Na to sta govorila g. Lajh in zastopnik ljubljanskih železničarjev Prometne zveze g. Kavčič. Shod se je vršil v najzvoornejšem redu. S tem dnem je pretežna večina železničarjev stopila v vrste SLS.

š Preiskava glede razbojniškega napada na Slov. Bistrico. Izvedeli smo, da so ranjenci, ki so že toliko okrevali, da se jih je začelo zasiljevati, izpovedali, da je ročna granata padla iz orjunskega kordona.

š Velik požar. Včeraj dopoldne je izbruhnil požar v vasi Vrbi pri Žalcu. Požar se je vsled vetra bliskovito širil in se vsled pomanjkanja vode kljub naporom celjske požarne brambе in drugih okoliških požarnih bramb ter vojaštva ni mogel omejiti. Vsled tega je postala cela vas plen pažara. Vas šteje okoli 100 poslopj, ki so malodane vsa pogorela. Zgorelo je tudi mnogo živine.

š Poiskuen samoumor. V Mariboru si je zaradi neozdravljive bolezni z britvijo prerezal vrat vpok. nadreident j. ž. Robert Režek. Našli so nezavestnega v njegovem stanovanju in ga prepeljali v bolnišnico.

š Upokojena šolnika. Na lastno prošnjo je upokojen bivši začetni vodja mestne dekliske šole v Celju g. F. Exel, ki je dolgo let služboval v Vojniku. Bil je vedno zvest Slovenec. — Na mestni deški šoli v Celju je upokojen učitelj Ferdinand Wolf.

š Zahvala. Kakor v Ljubljani in Mariboru ter njeni bližini in daljni okolici sta podpisani sestri pri nabiranju darov za dekliski dom v Zagrebu

našli blaga srca in odprte roke tudi v Celju in okolici. Iz celega srca se zahvaljujeja za pomoč in darove ž. š. šolnikom sestram, ž. sestram usmiljenkam in g. primariju v bolnišnici, lekarnarju Vojku Arkotu, Mestni hranilnici, podružnici Jadranske banke, Ljudski posojilnici in dr. Rakucu, vsi v Celju; dalje g. Jožefu Pratluku, župniku v Rajhenburgu, oo. trapištom v Rajhenburgu, gg. župniku Doberšek in kaplanu Ivanu Mak v Sevnici. Tem in vsem drugim dobrotnikom Bog stotero povrni!

— S. Ana Cizelj, S. Evelina Matijević.

š Velika nova hiša v Celju. Podružnica Prve hrv. štedionice v Celju zgradi še letos svojo lastno večnadstropno hišo.

š Smrt nasilnika. V Gorjanah v Kozjanskem okraju je posestnik Franc Novak v silobranu ustrelil znanega suroveža in nasilneža Kellnarja, ki je šel nedavno prišel iz ječe.

š Pogreša se Ivan Zorut, rodom z Goriškega, po opelj pristojen v občino Smartno na Paki, kaleri je odšel 24. februarja 1923 od doma v Dalmacijo in se še ni vrnil. Zorut je rojen l. 1888 in je srednje postave. Pri odhodu iz Smartna je bil malo bolan valed česar ni izključeno, da je kje obležal.

Raznoterosti.

r Zaroka italijanske princezine Mafalde z belgijskim prestolonaslednikom je glasom italijanskih listov gotova stvar in se uradno proglasi 10. maja t. l.

r Delavec podčeval 2 milijardi ž. K. Dostikrat pišejo listi o srečnih ljudeh, ki so zadeli izredno velike dobitke, večkrat čitamo v časopisih o veliki dedščini, ki je pripadla po neznanem sticju v Ameriki njegovim dedičem v Evropi. Včasih se čitajo tako poročila kakor pravljice. Ali kaj porečete na to, da je v manjšem praškem gledališču preprosto delavec, ki ni imel poleg svoje plače niti fika na strani, in da je ležalo pred njim življenje polno truda in pomanjkanja, nenehno imetnik bajejnega bogastva. To dni je namreč prejel delavec I. A. pisanje iz Amerike, da je umrl neki njegov sorodnik ter mu zapustil vse svoje imetje, ki se ceni na 60 milijonov dolarjev, kar je v naši valuti več kot 20 milijard kron. To je res neizrečeno bogastvo. Od umazanih, zaprašenih kulis predmestnega praškega gledališča je prišel nenkrat do bajnega imetja. Zanimivo pa je, da mu poročilo o velikanski dedščini ni zmešalo glave. Mirno dela v gledališču naprej, postavlja kulise ter dviga in spušta zastor, pa žaka, da mu bodo odvetniki njegovo reš spravili v red.

r Več sto goved vrženih v morje. Iz Južne Amerike je odjadrjal v Evropo parnik, na katerem je bilo 250 glav goveje živine ter 1000 ovac. Komaj je bila ladja na morju 5 dni, ko se je pojavila med goved kužna bolezen na parklji in na gobcu. Bojezen se je naglo širila, mnogo živine je poginilo, tako da je v teku 14 dni obolel ves transport, na kar je živnozdravnik odredil, da so naposled vse goveje živino pometal v morje. Na to je bila vsa ladja običena in desinficirana ter š njo vred vsi vozovi, barke, avtomobili, hlevi in ljudje, kateri so prišli z govedi v dotiko.

r Lastavica, kje si bila? V Ortheimu v Alzaciji je ujel lansko leto na jesen neki vaščan lastavico pa ji je privezal pod kraljstvo napis: »Jesen si bila v Ortheimu v Alzaciji, prosim, napišite, kje sem bila pozimi.« Lastavica je prinesla odgovor: »Čez zimo sem bila pri čevljarju Jožefu Badyju na otoku Martinique ter prinašam od njega iskren pozdrav.« — Otok Martinique leži, kakor znano, severno od Južne Amerike med takozvanimi Malimi Antili.

Gospodarstvo.

g Dvig naše valute. Na včerajšnji zagrebški borzi so vse tuje valute in devize padle. Naš dinar se je v Curihu dvignil. To je posledica pogajanj v Belgradu in Zagrebu.

g Naš dinar na tržaški borzi. Dne 11. aprila je notiral dinar na tržaški borzi 20.60—20.85 lir za 100 dinarjev.

g Letošnja setev v Jugoslaviji. Na podlagi uradnih podatkov poljedelskega ministrstva je bilo posejano z zimsko setvijo 1.937.000 ha. — Od tega odpade 1.500.000 ha na pšenico, 200.000 ha na ječmen, 155.000 ha na rž, 50.000 ha na ovce.

g Cene kolonijalnemu blagu na tržaškem trgu so bile zadnje dni sledeče: Kava: Rio 7, 6 lir, Rio 6, 6.10 lir, Rio 5, 6.30 lir, Rio 4, 6.40 lir, Rio 3, 6.60 lir; Santos 7.25 lir; sladkor: kocke 3.18 lir, kristal 3.10 lir; riž: Karolina 2.25 lir, italijanska Glace 2.12 lir, Saigon 1.52 lir, Barma 1.50 lir, Bruch 1.43 lir, Soja olje 5 lir, čokolada 6.70 lir.

g Žitni trg v Češkoslovaški. Cene žitu na češkoslovaških tržiščih so bile zadnje dni približno sledeče: pšenica 175 čsl kron, rž 115 čsl. kron, ječmen 135 čsl. kron, oves 130 čsl. kron, koruza 120 čsl. kron, pšenična moka št. 0 315 čsl. kron.

g Francosko posojilo Grški. Grška vlada je odbila francosko posojilo v znesku 200 milijonov frankov, ker so bili pogoji za Grško pretežki.

g Znižanje delavskih plač v Angliji. S 16. aprilom se znižajo v Angliji delavske plače. Delavstvo je nastopilo proti znižanju. Boje se, da nastopi štrajk.

g Produktija umetne svile v Nemčiji je znašala leta 1922 preko 6 milijonov kilogramov. Izvozilo se je 450.000 kg.

g Izvoz iz Rusije. Ruska trgovska družba »Arco« je izvozila preko Petrograda na Angleško blaga za 24.400 funtov šterlingov.

Bilančna seja Slovenske banke.

Na bilančni seji upravnega sveta Slovenske banke v Ljubljani dne 10. t. m. je predsednik orisal

poslovanje in uspeh banke v letu 1922, ki sta navzlic težkim gospodarskim in denarnim krizam, ki vladajo v naši državi, valed opreznega in imo-bernega vodstva banke, bila povsem zadovoljiva.

Cisti dobiček za leto 1922 je znašal 2.620.800 kron, ter se bode predlagalo običnemu zboru, da se delničarjem razdeli 8 odstotna dividenda, t. j. 32 K za delnico, tako, kakor za leto 1921.

Blagajniški promet je znašal skoraj poldrugo milijardo kron, a splošni promet skoraj deset milijard ter sta narasla napram letu 1921 na več nego dvakratno višino. Zelo razveseljivo je stalno naraščanje hranilnih vlog, ki so narasle od 47.785.000 kron koncem leta 1921 na 79.856.000 kron koncem 1. 1922 in ki so znak zaupanja, ki ga občinstvo stavlja v vodstvo zavoda. Enoglasno se je konstatiral krasen razvoj mladega zavoda, ki se je v minulem letu preselil v svojo lastno palačo, Filipov dvorec, v središču in na najprometnejši točki mesta, in ki se je lanskega leta popolnoma nacionaliziral s tem, da so vse delnice, ki so bile prej v posesti ino-romskih upravnih svetnikov so bili lani izvoljeni sami naši ljudje. Zavodu, ki sloni na trdnih temeljih in ki je stopil v koncern in v interesno zvezo Slavenke banke d. d. v Zagrebu, je uspešen razvoj zagotovljen. 2115

BORZA.

Zagreb, 12. aprila. (Izv.) Pešta 2.15—2.20, Ber- lin 0.4660—0.4670, Italija 4.855—4.875, London 455.50—457.50, New York 97—98, Pariz 6.475—6.525, Praga 2.93—2.96, Dunaj 0.18725—0.18825, Cu- rih 17.85—18. — Valute: Marka 0.47, funt str. 450, dolar 94.75—96.50, fr. frank 6.35—6.375, šal. K 2.85—2.88, n. a. K 0.1870—0.1880, kv. frank 17.75—17.85, t. Lira 870.

Curich, 12. aprila. (Izv.) Pešta 0.12, Berlin 0.0260, Italija 27.25, London 25.55, New York 547.50, Pariz 86.55, Praga 16.40, Dunaj 0.0077, Sofija 4.27, Beograd 5.575, Varkava 0.0140. — Valute n. a. kro- na 0.00775.

Iz ljubljanske obč. uprave.

O finančnem stanju v sedanjem proračunskem letu 1922/23 moremo informirati Ljubljance in vse, kateri se zanimajo za prestolico Slovenije, o sledečih zanimivostih:

S 1. aprilom 1923 so bile proračunane skupne potrebščine s 11.200.000 Din, toda dohodki ljubljanske občine so znašali 11.750.000, izdatki pa 11.200.000 Din, tako da je znašal prebitok 550.000 Din.

Ljubljanska občina in vojni erar. Veliko bre- me občine tvorita obe mestni vojašnici: pehotna in artiljerijska, za kateri zgradi mora občina odpla-čevati obresti in posojila, ki se je svojčas najelo v ta namen, kar pa povzroča zdaj občini velike skrbi, ker vojni erar za nastanjene vojake ne plačuje stanarine in tisti višini, ki bi odgovarjala sedanjim razmeram. Za pehotno vojašnico je plačal vojni erar v tekočem proračunskem letu 94.911 Din najemnine, za vzdrževanje poslopja pa je morala ljubljanska občina plačati do konca decembra 1922 54.000 Din; za artiljerijsko vojašnico je plačal erar 10.582 dinarjev, za njeno vzdrževanje je pa morala ljubljanska komuna plačati do 31. marca letos 29.299.18 Din. Stanovanjska oblast sodi, da bi morali vojni erar vsaj podesetoriti stanarino za voja-štvo, da bi odgovarjala sedanjim razmeram, a voj- ni erar noče o tem ničesar čuti. Vsekakor bo Zve-

za delovnega ljudstva morala v korist mestnih fi- nanc poskrbeti za to, da bo vojni erar plačeval višjo stanarino, kakor jo plačuje sedaj.

Velik greh pokrajinske uprave. Meseca maj- nika lani razpuščen občinski svet je sklenil najeti posojilo 30.000.000 kron z namenom, da bi ljubljans- ka občina zgradila moderno klavnico in hladil- nico, ki bi bi odgovarjale vsem zdravstvenim zahte- vam glede na klanje živine in ohranitev mesa. Nihče ni pričakoval, da se bodo v tem silno nujnem vprašanju metala ljubljanski občinski upravi po- lena pod noge, pa so se le: pokrajinska uprava kratkoma ni dovolila najeti posojila in je one- mogotila zgradbo nove, moderne klavnice. Eks- porterji živine bi bili radi klavi živino proti zelo visoki odškodnini, a v sedanjih klavnici pokol v velkem ni mogoč. Ljubljanski mesarji so pošiljali deputacijo za deputacijo k bivšemu pokrajinskemu namestniku, toda našli so vedno gluha ušesa. Vlad- ni komisar je sam naprosil pokrajinsko vladu za dovoljenje 30.000.000 kron posojila z vlogo dne 6. novembra 1922, toda pokrajinska uprava je od- govorila, da naj o tej zadevi sklepa bodoči občinski svet (torej sedanji). Državna finančna oblast je izjavila, da nima nič proti najetu opisanega poso- jila, toda pokrajinska oblast je ostala trmasta in je oškodovala ljubljansko mestno občino že dandaj za ogromno vsoto, ker bo stala moderna nujno potreb- na klavnica s hladilnicami sedaj vsaj 80.000.000 K! Silno škodo, ki je niti ni mogoče preračunati, pa trpi zaradi neumljivega nam nastopa pokrajinske uprave ljubljansko prebivalstvo. Ko bi imelo me- sto moderno klavnico s hladilnicami, bi lahko ljub- ljanska občina preskrbela prebivalstvo v lastni aprovizaciji s ceninim mesom in bi se lahko se- kalo meso s 56—60 kronami kilogram! Nove klav- nice in hladilnice bi pa itak plačali v nekaterih le- tih eksporterji živine! Sicer je pa pri sedanjih klav- nici imela občina v tekočem proračunskem letu do- zdaj 103.000 Din dobička.

Mestna zastavljavnica je tudi dosegla tako toč- ko razvoja, da bo v doglednem času mogoče znižati sedanje pristojbine pri odplačilu za zastavljene predmete.

Ljubljanske novice.

Ij Ljubljanski župan dr. Perič sedi, kakor zatrjuje »Naprej«, že na »žarečem oglju«. — To mu mora biti toplo!

Ij Umrla je gđ. Emilija In d o f, članica fran- čiškanske prosvete. Bila je vzorna, vzgledna in iz- redno delavna v društvu. Dokler je bila zdrava, je sodelovala tudi pri društvenem pevskem odseku in bila tudi članica orliškega odseka. Pogreb pokojne bo danes ob 2. uri popoldne iz deželne bolnice. Člani in članice društva naj se ga po možnosti udeležijo.

Ij Ata »Narode in bolezen. V soboto zvečer so bili ata še čisto dobre volje in bi bili tudi v ne- deljo dobre volje, če bi teh klerikalcev ne bilo. Ata so imeli že vse natančno preračunano, kako pojdejo v nedeljo dopoldne najprej na »gabel«, popoldne pa na žegnanje k Devici Mariji v polju — na, pa sneg, gost sneg od zunaj, v nogah pa trganje in rukanje in kukanje, da niso pomagali ne popejlni, ne bezeg, ne lipovo cvetje, ne pelin in ne sladke

koreninice. To je sbadalo, šipale in pikale in su- valo kakor da bi bil jež pod kožo klesel prav do kosti. Pa vedno bolj je šlo naprej: od stopala do kolena, od kolena na prsa, da ni dalo dahnti in vedno hujše. Samo da bi v glavo ne udarilo in na možgane, so stokali ata, potem bom pa še bolj ne- umen kakor sem že, oh, oh! Pa še umreti bo treba na vse zadnje! Kam bo to prišlo, kam? Le pomisli- te, toliko let se je človek trudil, da je zgradil po- nosno stavbo mesa in masti okoli kosti, sedaj naj pa tisti umazani črvi vse to snedo? Ach, diase ver- damten Klerikalitzen! In ata so se sklonili in se začeli drgniti po prsih z rožmarinovim oljem, samo da ne bi še umrli. Potem so vzeli k sebi še nekaj notranje maže, da se jih ne bi črvi prehitro lotili, če bi umrli, in potem so sadremali. Pa so videli pred seboj voz in trugo na vozu, pred vozom je šla banda in kup otrok, za vozom pa v prvi vrsti Štipe Radič, Korošec in Tutankamen, tisti klerikalec, ki je bil za farzona. Samo dr. Bleiweisla ni bilo, Gott hab ihn selig, kar je že prej umrl. Pa so ata zopet od- prli oči in ko so zopet začutili sbadanje in pikanje in trganje, so se zavedli, da še niso umrli in so zo- pet vzeli k sebi nekaj notranje maže, da jih ne bi črvi in da ne bi udarilo na možgane. Potem so pa obljubili, da pojdejo takoj k frančiškonom k maši, samo da bi še enkrat shodili. Pa kar ni hotelo ne- hati, ker so naročili dežja in snega kar za tri dni, diase verdamten Klerikalitzen. Zvesta Urška je pa jezala: Vid'jo, gospod, sedaj pa imajo! Seveda, če človek 50 let nori. Pa bi bili bolj pametni, kot so bili. Prav treba jim je, prav treba! Tako je šlo cele dni in cele noči: sbadalo in pikalo in lomilo je po posteh od stopala do prsi in še na možgane je ne- koliko udarilo, nazadnje je pa le pomagalo ali rož- marinovo olje ali notranja maža, to še ni čisto go- tovo, ampak ata so se shodili in šli. Tudi je šlo, počasi je šlo, ampak je šlo. In ko so ata šli mimo frančiškanske cerkve, jim je bilo skoraj že čisto do- bro. Tahirat so se sicer spomnili na svojo obljubo, ampak so dejali: Nak, zdaj pa še ne, zdaj smo pa že zdravi! Da bodo ljudje rekli, da sem klerikalec? Tega pa že ne in ne. In so jo zavili po stari navadi auf dem Wege zur Besserung k »Mačkuc, tam za vodo. Težko je šlo, ampak šlo je pa le. In danes so ata že čisto potolaženi, kar vedo, da še ne bodo umrli, ampak da bodo še pošteno nagajali diesen verdamten Klerikalitzen in delali za državo in za narodni blagor.

Ij Organizacija javnih nameščenecv somišlje- nikov SLS. Danes odborova seja ob 20. zvečer v društveni pisarni. Prosim točno vsi.

Ij OZ javnih nameščenecv in upokojencev. Ker običajni lokal ni več na razpolago, bo nujna seja širšega odbora v petek, 18. t. m. ob 20. uri v salo- nu restavracije »Mrak« na Rimski cesti. Na dnev- nem redu so važna poročila predsedstva.

Ij Mladinski dom Kodeljevo. V nedeljo, dne 15. t. m. ob tričetrt na 6. zvečer: »Najdenček« in pantomama z godbo.

Ij Československá Obec žada všechny členy, aby se súčastnili v sobotu, dne 14. t. m. ve Hvězdě Jihošlov. žes. Ligy pořádané oslavy.

Ij Poljejska kronika. Poljejska je aretirala mla- do dekle, katero še nima petnajst let, a je priznalo, da je izvršilo nad 15 tatvin. Dekle so zapeljale ki- no predstave. — Pleskarju Frančišku Smrekarju je bila upravana listnica, v kateri je imel 700 K de- narja.

Cerkveni vestnik.

e Praznik varstva Sv. Jožefa v cerkvi sv. Jo- žefa v Ljubljani se obhaja kot romarski praznik. Prosimo preč. gg., da bi v nedeljo opozorili na to vernike, ki so s svojimi prispevki pomagali zidati to svetilišče. Praznik varstva se obhaja tu na tretje povelik. nedeljo 22. t. m. Ob 6. zjutraj je skupno sv. obhajilo, ob pol enajstih pa slovesna sv. maša. Po- poldne je ob 4. govor in nato procesija s Najsvetej- šim. Posebno se še vabijo k tej procesiji Marijine družbe iz Ljubljane in okolice. Naj pridejo kolikor mogoče z zastavami. Prosimo vljudno pravočasnega obvestila. — Predstojništvo cerkve Sv. Jožefa.

e Akademski služba božja. V nedeljo, dne 15. t. m. se po velikonočnih počitnicah zopet prične akademski služba božja pri oo. frančiškanih s običajnim govorom. Do konca leta se konča ciklus: Vzroki nevere. Govori dr. p. Guido Rant. Akade- miki in izobraženi vljudno vabljeni.

Orlovski vestnik.

Srenje ljubljanskega okrožja! V nedeljo 15. t. m. ob 9. uri dopoldne okrožni svet v prostorih OP. Udeležba po dva odbornika obvezna.

Vsem odsekam ljubljanskega okrožja. V ne- deljo, 15. t. m. ob 10. uri dopoldne se vrši tehniš- na revizija v prostorih OP. Udeležba za vse odse- OP. Udeležba po dveh odbornikih obvezna.

Orel Krakovo-Turnovo ima v petek 18. aprila svoj redni fantovski večer v dvorani Kolezijska uli- ca štev. 1. Polnoštevilo in točno! Bog živi!

Turistika in sport.

Lahkoatletična sekcija S. K. Ilirije, moški od- sek, ima redne treninge za tek, skoke in met krogle vsak dan popoldne od 17. ure naprej ter vsako so- boto od 16. ure naprej tudi za met diska in kopja na malem igrišču. V slučaju kakke tekme odpade trening dotičnega dne. — Načelnik.

Motorklub »Slovenija« v Ljubljani. Minulo nedeljo nameravani izlet Kranj—Tržič se vrši te nedeljo 15. t. m. Zbirališče Vegova ulica, odhod točno ob pol dveh popoldne. Motociklji s društveni- mi prapori. — Odbor.

Poizvedovanja.

Izgubila je 11. t. m. popoldne od frančiškans- skega mostu do šišenske cerkve neka oseba plat- neno denarnico z nad 5000 K denarja v dinarjih in lirah. Pošten najditelj se prosi, da izroči denar na policijskem ravateljstvu.

Izgubil se je na postaji Skofjaloka velik pes volčje pame, ki sliši na ime »Volke. Pošten naj- ditelj se prosi, da ga vrne proti nagradi pri Ig. Guzelju, restavratelju, Skofjaloka.

Izgubil sem dne 10. aprila t. l. od Flgovca do Šiške 1 zavoj s ključavničarskimi potrebščinami. Kdor je našel, se prosi, naj sporoči na naslov: K. Semraj, Šti Vid 82.

Krapinske toplice kraj Zagreba. Termalno ovo kupališče i liječilišče protiv reume, gihta, škice, ženskih bolesti itd. otvoreno je sa danom 1. Aprila te može primati bolesnike na liječenje i opra- vak. Do 15. Juna te poslije 1. Septembra 25% po- pusta kod cijene stanova i kupelji, a za činovnike državne i općinske te umirovljenike, invalide itd. 50%. Dolazak na postaju Zabok-Krapinske-Toplice treba pravovremeno javiti. Sve upute daje i prospekte razasila kupališna uprava. (2074)

Uradnik

36 let star, IŠČE SLUŽBE pri lesni ali stavbeni tvrdki. — Zmožen je vseh pi- sarniskih poslov, spreten za nakup in prejem lesa, sprejme tudi službo skladišničnika ali potnika. Takojšnje ponudbe prosim pod »ZANESLJIVOST 2125« na upravnishvo »Slovenca«.

Fotografskega pomočnika

pozitiv in negativ — retoušerja, zmožnega tudi dobrega posnetka, SPREJME boljši atelije. — Ponudbe pod »FOTOGRAF 2013« na upravnishvo »Slovenca«.

GOSPODIČNA, pridna in poštena,

Išče mesta sobarice

DRUZABNICE ali kaj podobnega; gre tudi na letovišče, najraje na Štajerskem ali Hrvaškem. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod številko 2137.

SENO in SLAMO

ZDRAVO, SUHO, prešano v BALAH, nudi proti takojšnji dobavi po najnižji dnevni ceni domača tvrdka

PUKL & VERCE, Šoštanj

„DIAMALT“

Pozor pekli »Diamalt«, tvornice Hauser i Sobolka, Beč-Stadlan, v predvojni kakovosti, se edino dobi pri glav. zastopniku za Jugoslavijo EDUARD DUZANEC, Za- greb. Skladišče Strossmajerova 10. Va- rujte se ponaredb v prahu ali tekočini!

Prodaja lesa.

V gozdovih komendske nadarbine Reberca na Jezerskem se prodaja približno 1000 plm³ smrekovega lesa

na panju v posek v letu 1923. — Ponudbe naj se vložijo najkasneje do 30. aprila 1923 pri podpisani upravi, kjer so tudi prodajni pogoji na vpogled. — UPRAVA VELEPOSESTVA KOMENDSKE NADAR- BINE REBERCA, zastopana začasno od okrajnega gozdarja Franca Primožiča v Školji Loki.

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Odgovorni urednik: Mihael Moškerc v Ljubljani.

Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

KDO? BI POSODIL

mlad. podčastniku za dogovorjeni čas 500 DINARJEV proti primernim obre- stim, v svrhu privatnega šolanja? Na zahtevo pošljem opis razmer. Dobrovolje- ne ponudbe na: IVAN SLEMENSEK, podnaredn., poljska bater. I. Art. pod- oficir. škola, KRAGUJEVAC (Srbija).

Kostanjeve droge

od 9.5 do 14 m dolžine KUPIM. — Po- nudbe z navedbo cene in nakladalne postaje na upravo »Slovenca« pod šifro: »KOSTANJEVI DROGI 2123«.

Moko banatsko

KORUZO, PŠENICO, OTROBE, OVES, prvovrstno blago, od 5 kg dalje, raz- prodaja po najnižji dnevni ceni pravkar otvorenja trgovina. — Pomorska trgov. agentura M. BIELIC, Dunajska cesta 33 (pri »Balkanu«). 2121

Naprodaj 2 postelji,

2 NOČNI OMARI iz mehkega lesa po nizki ceni, dalje VOZIČEK za sedenje in ležanje z otroško POSTELJO, skupna cena 4500 kron. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod številko 2131.

Trgovino z gostilno

prevzamem TAKOJ v NAJEM; prednost: industrijski krajji Slo- venije. — Ponudbe pod šifro: »KAVCIJA 50.000« na anončni zavod J. ZORMAN, Ljubljana, Gledališka ulica 2. 2139

VABILO na

XIV. sejo upravnega od- bora »Hranilnice kmečkih občin v Ljubljani«,

ki se vrši dne 2. maja 1923 ob 3. uri pop. v sejni dvorani »Ljudske posojilnice«, Miklošičeva ulica.

DNEVNI RED:

1. Čitanje zapisnika XIII. seje uprav- nega odbora. — 2. Poročilo ravnatelj- stva o poslovanju v XII. upr. letu. — 3. Poročilo gospodov pregledovalnega odseka. — 4. Odobritev rač. zaključka za upr. leto 1922. — 5. Volitev pred- sednika upravnega odbora, mesto iz- stopivšega g. Ivana Zabret. — 6. Volitev 12 članov ravnateljstva po § 33 hranil. pravil za dobo 6 let. — 7. Volitev treh članov pregledoval. odseka. — 8. Vo- litve 5 članov cenzurnega odseka po § 25. odst. 5. — 9. Slučajnosti.

IVAN ZABRET I. r.,

t. j. predsednik upravnega odbora.

Velika izbira

rokavilc nogavilc

A. ŠINKROVIC naslednik R. SOSS

Ljubljana, Mestni trg 19.

kraste, lisaje odstranjuje pri človeku in živalih **NATOLMAZIO**, ki je brez duha in ne maže perila. 1 tonček za 1 osebo po pošti 7 Din. pri **TRNKOCI, lekarna Ljubljana, Slovenija.**

Enodružinska HIŠA

z vrhom je takoj naprodaj v Rožni dol. 106 pri Marjaku. Stanovanje prosto. Ravno- tam je naprodaj KOTEL (65 l) za prašice.

Dr. Dralle-jeva brezova voda za lase

krepi rast las,
zabranjuje izpadanje las,
srbež kože na glavi,
tvoritev prhljajev,
oživlja in osvežuje čudovito živce

Glavna zaloga:
za razprodajalce

„ISIS“ d. d., Zagreb, Palmotičeva ul. br. 66.

Ako še niste, pošljite naročnino!

Kupimo pripraven

objekt za tovarno

v LJUBLJANI ali na periferiji mesta. — V poštov pridejo že obstoječa tovarniška poslopja

ali pa tudi hiše, katere imajo veliko dvorišče, kjer bi se postavila lahko dvoriščna stavba. — Ponudbe naj se pošiljajo pismeno z opisom in ceno na upravnishvo »Slovenca« pod šifro: »Tovarna 100«.